

Høringsuttalelse om endringer i barnehageloven

Generelt

NMF vil i denne uttalelsen fokusere på montessoribarnehagenes nåværende og fremtidige interesser og foreldrenes muligheter for valgfrihet.

NMF legger først og fremst vekt på at det skal være mulig å tilby et variert pedagogisk barnehagetilbud i alle kommunene og at foreldrenes gis rett og mulighet til å etablere barnehager som samsvarer med deres verdisyn. NMF har også interesse å ivareta medlemmenes muligheter til å etablere helhetlige oppvekstinstitusjoner, der barnehage- og skoletilbudet samarbeider fra første stund og danner en pedagogisk enhet.

Rett til barnehageplass

I kap 3 om Rett til barnehageplass, skrives det i pkt 3.4.7 Forslag til lovtekst, annet avsnitt: ”§ 12a. Barnet har rett til et barnehagetilbud i den kommunen der det er bosatt. Kommunen skal oppfylle retten til barnehageplass etter § 12a i denne lov for alle bosatt i kommunen.”

Lovforslaget innskrenker familiens rett til barnehageplass til den kommunen de er bosatt i og begrenser dermed deres muligheter til å velge en barnehage i en annen kommune ut fra pedagogiske hensyn. Dette kan være spesielt utslagsgivende i fylker der kommunen er små eller der en barnehage geografisk ligger nærme en kommunegrense og dermed har naturlig søkning utenfra kommunen. En montessoribarnehage tiltrekker seg familier ut fra deres interesse for montessoripedagogikk og ofte også ut fra samlokaliseringen med en montessoriskole. Ut fra dette synspunktet kan en montessoribarnehage i én kommune gjøre det vanskelig for nabokommunen å beregne behov for antall plasser, da et visst antall barn søker seg over til barnehagen i en annen kommune. Følgene kan være at kommunen anser montessoribarnehagen for å være et problem, noe som ikke legger til rette for et godt samarbeid.

Det påpekes i pkt 3.4.3 at kommunen skal tilby ”barnehager med variert pedagogisk profil” for å imøtekomme foreldrenes ønsker og behov.

En variert pedagogisk profil er et vagt og veldig vidt begrep, som gir kommunen stor makt til å definere dets tolkning av hva variasjon er og når grensen for variasjon er nådd. Består et variert tilbud av ordinære barnehager, natur-, gårds-, og musikkbarnehager eller inkluderer det også montessori-, og Steinerbarnehager?

Erfaringsmessig vet medlemmene i NMF at en satsning på montessoripedagogikk sjeldent hører til kommunen satsningsområder.

NMF mener at det bør utarbeides klare statlige regler for etablering av barnehager, som ikke vanskeliggjør initiativet fra foreldre eller foreninger til å starte en barnehage med ønsket profil. Det bør ikke ensidig bli fokusert på ”riktig” antall barnehageplasser, men også at det skapes sunn konkurranse mellom barnehagene, noe som igjen virker positivt inn på deres kvalitet.

Når det i samme punkt legges vekt på at kommunen skal imøtekomme foreldrenes ønsker og behov, tolker NMF det dit hen at det først og fremst er tatt utgangspunkt i foreldrenes behov for tilgjengelighet, åpningstider og priser, ikke selve det pedagogiske innholdet. Vårt

spørsmål blir da om hvor stor en foreldregruppe må være for å bli tillagt vekt i den kommunale debatten, dersom de ønsker å opprette en montessoribarnehage?

Montessoripedagogikken danner en helhetlig rød tråd fra barnehage til skole og mange steder, der det nå etableres nye montessoriskoler, ønsker man også på sikt å etablere barnehager. Når skolene er forholdsvis små, blir også foreldregruppen forholdsvis liten – ikke desto mindre mener NMF at det bør være foreldrenes rett å etablere en montessoribarnehage og sikre driften gjennom midler fra kommunen.

I pkt 3.4.2, fjerde avsnitt skrives det:

”Kommunen plikt til å gi barnet et barnehagetilbud innen kommunegrensen innebærer ikke en lovmessig sperre for interkommunalt samarbeid om barnehagetilbud. ”

Ut fra erfaringene vet medlemmene i NMF at det er nesten umulig å etablere et samarbeid mellom kommunene rundt finansieringen av barnehagetilbudet. Kommunene påberoper seg ansvaret for å ta vare på barnehagetilbudet i sin kommune og for sine innbyggere og viser liten interesse for å ivareta enkelte familier som velger noe annet.

Dette gjør det vanskelig for montessoribarnehagene å tilby plasser til alle som ønsker det, da de av hensyn til egen økonomi må prioritere søkere i den kommunen de selv holder til.

NMF foreslår at det i lovteksten legges til føringer, som forplikter kommunene til et samarbeid rundt barnehagetilbudet, som gjør at kommunene blir i bedre stand til å se det varierte pedagogiske tilbudet i et større perspektiv.

Finansiering av ikke-kommunale barnehager

Alle lovforslagene gir kommunen uforholdsmessig stor råderett over pengesekken. NMF anser det ikke som tilrådelig at kommunen tildeles dobbeltrollen som skal ivareta egne barnehager samtidig som de skal være objektive ovenfor ikke-kommunal barnehager. NMF mener at den eneste måten å kunne sikre finansieringen av ikke-kommunale barnehager og sørge for likebehandling med kommunale barnehager er gjennom en statlig finansieringsordning. .

NMF mener også at lovforslagene legger for ensidig vekt på kvantitet, nemlig at kommunen først og fremst skal få en oversikt over antall eksisterende plasser og fremtidige behov og legge dette som hele grunnlaget for videre satsninger i barnehagesektoren. Nye barnehager som ønskes etablert skal sees kun i sammenheng med kommunens kvantitative behov, og det legges ikke opp til å ta hensyn til verken foreldres ønsker eller pedagogiske hensyn. Om en foreldregruppe ønsker å etablere en montessoribarnehage fordi de er interessert i at deres barn får oppleve denne formen for pedagogisk tilrettelegging, eller fordi de ønsker å etablere et helhetlig montessoriskole og –barnehagetilbud, kan deres initiativ bli stoppet kun av hensyn til ønsket antall barnehageplasser kommunen. Dette gir nok en veldig oversiktlig situasjon for kommunen, men innskrenker foreldres valgmuligheter kolossalt.

I en tid, der de fleste barn under 6 år tilbringer de fleste av deres våkne timer i barnehagen, bør det tillegges mye større vekt at foreldre får velge det oppvekstmiljøet som samsvarer med deres verdisyn istedenfor at deres valg er begrenset av hva lokalpolitikere har bestemt er pedagogisk mangfold.

En fastsatt prosentsats av statstilskuddet, som det foreslåes i pkt 5.6.2 – alternativ 2, fører fort til at en ikke-kommunal barnehage får dårligere økonomi, når de samtidig er bundet av maks foreldrebetaling fastsatt av staten. NMF mener det er en uforholdsmessig byrde at ikke-

kommunale barnehager skal drive mer kostnadseffektiv, når de samtidig står for 55% av den fulle barnehagedekningen som regjeringen etterstreber. Selv om barnehagene finansieres etter denne oppskriften på nåværende tidspunkt, vil de andre foreslåtte lovendringene vanskeliggjøre og forverre montessoribarnehagenes situasjon og en likebehandling mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager er like langt unna som det alltid har vært.

NMF mener at det beste måten å organisere finansieringen av barnehager på er om pengene følger barnet, uansett i hvilken barnehage eller hvilken kommune/bydel barnet måtte gå i.

Innhenting av data

I forhold til kap 6, Innhenting av nødvendige data, anser NMF det som verdifullt at loven legger opp til en lettere innhenting av data med det formålet å gjøre forskning og statistikk på barnehageområdet lettere.